

ಸರ್ಪಗಳ ಸಲ್ಲಾಪ

■ ವೀರೇಶ್ ಯಂಗೆಟಿ

ಚಿತ್ರ: ಜಗನ್ನಾಥ ಮರಾಠೆ

ಬೆಟ್ಟದ ತಳಭಾಗದತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕ ತಿರುವನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎದುರಿಗಿನ ದೃಶ್ಯ ಕಂಡು ಮತ್ತೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಾವುಗಳ ಸರಸವನ್ನು ಮಿತ್ರ ಕ್ಯಾಮೆರಾದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯ ತೊಡಗಿದ. ಅವು ಜಾಗವನ್ನು ಬದಲಿಸದೇ ಒಂದು ಮೀಟರ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಜೈವಿಕ ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದವು. ಎರಡು ಬಾರಿ ಬಾಲಗಳೊಂದಿಗೆ ದೇಹವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿಂತ ದೃಶ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತಿತ್ತು. ಆ ದೃಶ್ಯ ಹಾವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು.

ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಿಲನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಹಾವುಗಳ ಮಿಲನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು. ವಸಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಬೆರೆಯುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಒಸರುವ ರಸದ ವಾಸನೆಯನ್ನು ತನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ಗ್ರಹಿಸುವ ಗಂಡು ತನ್ನದೇ ಪ್ರಭೇದದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಗರ- ನಾಗರ, ಕೆರೆ-ಕೆರೆ, ಕಾಳಿಂಗ- ಕಾಳಿಂಗ ಹೀಗೆ ಸ್ವಜಾತಿಯ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ನೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ರಭೇದ ಹೊರತಾದ ಸಮಿಲನ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಅದು ತೀರಾ ಅಪರೂಪ. ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯುವುದು ನೂರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಷ್ಟೆ. ಈ ಮುಖಾಮುಖಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡುಗಳು ಕಚ್ಚಾಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ತಲೆಯ ಭಾಗದಿಂದ ಹೊಡೆದಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನೊಡನೆ ಮಿಲನಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಲು ಬಂದಾಗ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರತಿರೋಧ ಒಡ್ಡುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ತಲೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿ, ಅದರ ಬಾಲದ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸುವತ್ತ ಮುಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಸರಾಟದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಸರಸ- ಸಲ್ಲಾಪ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಾವೊಂದು ಅದು ಗಂಡೊ, ಹೆಣ್ಣೊ ಎಂಬುದನ್ನು ಉರಗತಜ್ಞರು ಮತ್ತು

ಜೀವವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲರು. ಗಂಡು ಹಾವಿನಲ್ಲಿ ಹೆಮಿಫಿನಿಸ್ ಎಂಬ ಜನನೇಂದ್ರಿಯಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹಾಫ್ ಫಿನಿಸ್ ಎಂದೂ ಕರೆಯುವರು. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಭಾಗ ಮತ್ತು ಬಾಲದ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಸೀಳುಬಿಟ್ಟ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಮಿಫಿನಿಸ್ ಇದ್ದು, ಇದನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದು ಬಲಬದಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಎಡಬದಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಹಾವು ಉದ್ದೇಶಗೊಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಿಲನದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಹುರುಪೆಯಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ. ಹೊರಬಂದಾಗ ಬಲಬದಿ ಮತ್ತು ಎಡಬದಿ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಚಾಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಗ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜನನೇಂದ್ರಿಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೆಂದೇ ಹೆಮಿಫಿನಿಸ್ ದೇಹದ ಎರಡೂ ಬದಿಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾವಿನ ಹೊರತಾಗಿ ಇನ್ನು ಹಲವು ಸರಿಸೃಪಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಡೆಗೂ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಜನನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಜನನೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಕ್ಲೋಆಕ್ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದೂ ಸಹ ಗಂಡಿನಂತೆಯೇ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಭಾಗ ಮತ್ತು ಬಾಲದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಹುರುಪೆಯಲ್ಲಿ ರಂಧ್ರವಾಗಿಯೂ ಸೀಳಿನಂತೆಯೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಹಾವು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಿಲನ ಬಯಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸಿದಾಗ ತನಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಹೆಮಿಫಿನಿಸ್‌ನ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಕ್ಲೋಆಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಹಾವುಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದಾದಂತೆ.

ಹಾವುಗಳ ಮಿಲನ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಒಂದರಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಾವುಗಳು ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಲೈಂಗಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನಿಂದ ಪಡೆಯುವ ವೀರ್ಯದಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಗರ್ಭ ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೆಲವು ಸರಿಸೃಪಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಹೆಣ್ಣು ಹಾವುಗಳು ವೀರ್ಯವನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಶೇಖರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಮರಿಗಳಾಗುವಿಕೆ ಎರಡು ಬಗೆಯದು. ಕೆಲವು ಪ್ರಭೇದಗಳ ಹಾವುಗಳು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊಟ್ಟೆ ಬೆಳೆದು, ಅದು ಒಡೆದು ಮರಿಗಳು ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.